РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 15-го марта 1917. Ч. 31. — VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, March 15, 1917. No. 31.

ВІЙНА РІШИТЬ СЯ В СІМ РОЦІ.

НАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК КОЛО ЗОЛОЧЕВА І НАД НАРАЇВКОЮ, -- 600 ПОЛОНЕНИХ.

В НАЙБЛИЗШИХ МІСЯЦЯХ БУДЕ ПОРІШЕНИЙ ВИСЛІД ВІЙНИ.

ВАШІНҐТОН, 13. марта. — Американці, які повернули до Злучених Держав разом з берлінським послом Джерардом, представляють загальне положенє в Европі, як слідує:

1. Економічне положенє осередних держав є тяжке, особливо з огляду на брак достаточної скількости средств поживи.

2. Німеччина є перекoнана, що Франція є близка цілковитого вичерпаня.

3. Останні події в Росії кажуть Німеччині надіяти ся, що там прийде небаром до революції.

4. Німеччина має вповні надію, що при помочи кампанії підводних лодок їй вдасть ся найдальше в протягу 6 місяців покорити Анґлію.

5. В Німеччині не вірять в те, щоби Злучені Держави навіть на случай виповідженя війни могли взяти чинну участь на воєннім терені в Европі.

З оповіданя прибувших Американців виходить, що велика европейська війна находить ся вже в послідний добі. **В протягу кількох найблизших місяців можна надіяти ся, що вислід війни буде порішений.**

—o—

НІМЕЧЧИНА МАЄ ВСЕ ЩЕ НАДІЮ, ЩО ДО ВІЙНИ З АМЕРИКОЮ НЕ ПРИЙДЕ.

БЕРЛІН, 13. марта. — Німеччина не має жадних певних відомостий про останні політичні події в Злучених Державах. Вправді надійшли деякі вісти через Лондон і Париж, але еї донесеня собі противорічать. В Німеччині сумнівають ся, щоби президент Вілсон дійсно видав приказ на зорyженє кораблів.

В урядових кругах панує переконанє, що теперішна безоглядна кампанія підводних лодок не уляже жадним змінам. Однак Німеччина не має наміру визивати Америку до війни.

З огляду на те, що скликанє конґресу зістало назначене доперва на 16. цьвітня, німецькі політичні круги вірять, що до сього часу загальне політичне положенє значно змінить ся.

НОТА Д-РА ЦІМЕРМАНА ДО НІМЕЦЬКОГО ПОСЛА В МЕКСИКУ НЕ ІСТНУВАЛА.

БЕРЛІН, 13. марта. — **Урядова німецька часопись „Норддайтше Альґемайне Цайтунґ" заявила нині, що інструкції міністра для заграничних справ, д-ра Цімермана, призначені для німецького посла в Мексику, не були переслані у формі письма ані з Берліна до Вашінґтону ані з Вашінґтону до Мексика.**

Ґр. Бернсторф, який находить ся в дорозі з Норвеґії до Німеччини, виготовить небаром заяву, в котрій представить дійсний стан справи щодо „змови" проти Злучених Держав.

НА МОРИ:

НІМЕЦЬКИЙ ЗВІТ ДОНОСИТЬ ПРО ЗАТОПЛЕНЄ ДАЛЬШИХ 42.000 ТОН.

БЕРЛІН, 12. марта. — **Урядовий звіт німецької адміраліції з дня 11. марта доносить, що підводні лодки затопили знова кораблі на 42.000 тон.**

НІМЕЦЬКИЙ КРУЖЛЯК ЗАТОПИВ НА ІНДІЙСЬКІМ ОКЕАНІ ЯПОНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

ВАНКУВЕР (Канада), 13. марта. — **Телєґрама з Японії доносить, що німецький кружляк затопив на Індійськім океані японський корабель „Сукі Мару" (3.162 тон).**

ВЕЛИКИЙ КОРАБЕЛЬ „ФОЛІЯ" З ВОЄННОЮ КОНТРАБАНДОЮ ЗАТОПЛЕНИЙ.

ВАШІНҐТОН, 13. марта. — **Американський консуль з Квінставн (Ірляндія) доносить, що останної суботи німецька підводна лодка затопила транспортовий корабель „Фолія" (6.705 тон), який віз ладунок воєнних матеріялів зі Злучених Держав для Анґлії. Корабель був власностию компанії „Кюнард Лайн".**

—o—

АМЕРИКАНСЬКА ЮНІЯ МОРЯКІВ ГРОЗИТЬ СТРАЙКОМ.

НЮ ЙОРК, 13. марта. — Американські моряки, які належать до юнії, поставили корабельним компаніям нові домаганя в справі підвисшеня платні. **Моряки домагають ся 75% підвишки.**

Юнія американських моряків числить около 2.000 членів з того половину становлять Німці. Коли корабельним компаніям не вдасть ся вдоволити домаганя моряків, обі головні американські корабельні лінії не будуть в силі піддяти корабельний рух.

Корабельні компанії годять ся на 50% підвишку платні і обезпеченє житя моряків на случай затопленя корабля. Однак юнія на сі услівя не зґодила ся.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

НА СХІД ВІД ЗОЛОЧЕВА І НАД НАРАЇВКОЮ ПОЛОНЕНО ОКОЛО 600 МОСКАЛІВ І ЗДОБУТО 13 МАШ. КРІСІВ.

БЕРЛІН, 13. марта. — **У східній Галичині союзні війска перевели в двох місцях успішні напади.**

Підчас наступу здовж шляху Золочів-Тернопіль союзні війска полонили 323 Москалів і здобули 13 маш. крісів.

Над Нараївкою війска ґен. Ботмера взяли 250 Москалів в полон.

Урядовий німецький звіт звучить:

„**АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА:** З приводу лишної погоди на цілім фронті розпочала ся оживлена перестрілка артилєрії.

„На північ від зелізничого шляху, який веде зі Золочева до Тернополя, союзні війска перевели успішний напад на російські становища, беручи в полон трох російських офіцирів і 320 салдатів. Також здобуто притім 13 машинових крісів.

„Також і над Нараївкою вдало ся німецьким війскам зробити вдатний напад на становища Москалів. В руки німецьких жовнірів попало крім значної воєнної добичі також 250 полонених Москалів.

„**АРМІЯ АРХ. ЙОСИФА:** Положенє не змінило ся.

„**АРМІЯ МАКЕНЗЕНА:** В останнім дни прийшло між передними відділами до поменьших боїв".

—o—

ЦАР ЗАВІСИВ ЗАСІДАНЯ ДЕРЖАВНОЇ РАДИ І ДУМИ.

ЛОНДОН, 12. марта. — **Телєґрама з Петроґраду доносить, що цар видав два укази, на підставі котрих завішено засіданя думи і державної ради.**

Засіданя в обох палатах розпічнуть ся в слідуючім місяци, хиба що се було би унеможливлене через якісь надзвичайні випадки.

ГОЛОДОВІ РОЗРУХИ В ПЕТРОҐРАДІ І МОСКВІ.

СТОКГОЛМ, 12. марта. — **Поважні голодові заворушеня, получені рівночасно з демонстраціями за миром, вибухли в Петроґраді і Москві.**

В четвер заворушеня прибрали грізний розмір. На улицях міста появили ся козаки. Богато осіб ранених і убитих. Товпи народу потворили окремі банди, які розбивали склепи, здержували вози і трамваї та уладжували походи головними улицями міста, підносячи оклики „Дайте нам хліба", „Дайте нам мир", і т. п.

Командант воєнного петроґрадського округа, ґенерал Шавалов, оголосив сейчас відозву, в якій повідомив мешканців, що війско буде безуслівно стріляти кождого, хто сьмів би ставити якийнебудь опір або не хотів слухати приказів, виданих поліційними властями.

Часописи в Петроґраді вже від кількох днів зовсім не виходять.

Від двох днів не надійшла жадна вістка з Москви до Петроґраду. В Петроґраді побоюють ся, що в Москві мешканці могли здобути перевагу і тому заходить можливість, що то вони перетяли телєфонічні і телєґрафічні получення з Петроґрадом. Ходить чутка, що з Петроґраду мають відійти до Москви війска в цїли усмиреня заворушень.

ЗАГАДОЧНЕ СТАНОВИЩЕ РОСІЇ.

ЛОНДОН, 13. марта. — В анґлійських політичних кругах вважають останній крок царя, а іменно відложенє засідань державної ради і думи, **як незвичайно шкідливий і ризиковний для справи аліянтів.** Сей крок царя причинив ся в першій мірі до значного затемненя властивого положеня Росії.

АЛІЯНТИ ПЕРЕДЧУВАЮТЬ ЯКУСЬ НЕСПОДІВАНКУ В РОСІЇ.

ЛОНДОН, 13. марта. — **Останні події в Петроґраді поставили аліянтів в небезпечну можливість.**

Відложенє засідань думи і державної ради вважають ділом російських реакціонерів, яких загально підозрівають о симпатію з Німеччиною.

Що цар в так поважну хвилю відважив ся виступити проти думи, коли населенє міст підносить бунти задля браку поживи, вважають як початок великого нещастя.

ОСТАННЕ ЗАСІДАНЄ ДУМИ ДУЖЕ БУРЛИВЕ.

СТОКГОЛЬМ, 12. марта. — **На останнім засіданю думи посли піднесли страшні надужитя спекулянтів поживи, які довели мешканців міст до небувалого доси розяреня. Члени думи в острий спосіб критикували ті державні органи, які займали ся розділенєм поживи, представляючи їх яко найбільше співвинних.**

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

В ОКОЛИЦІ ҐОРИЦІЇ ПОЛОНЕНО 130 ІТАЛІЙЦІВ.

ВІДЕНЬ, 13. марта. — Австро-угорський ґенеральний штаб доносить:

„На італійськім фронті перестрілка артилєрії стає з кождим днем більше оживлена.

„В околиці Ґориції відділи 74. полку піхоти дістали ся тунелем, викопаним в снїгу, до становищ неприятеля, відки повернули, взявши в полон одного італійського офіцира і 130 жовнірів".

В АЗІЇ:

АНҐЛІЙЦІ ПОЛОНИЛИ ПІДЧАС ЗДОБУТЯ БАҐДАДУ ВСЕГО 400 ТУРКІВ.

ЛОНДОН, 13. марта. — Головний командант анґлійських війск в Мезопотамії, ґен. Мод, надіслав про здобутє Баґдаду звіт отсего змісту:

„В суботу вечером прийшло на полудне від міста на обох берегах ріки Тиґра до першої стрічі з патрулями неприятеля. В ночи неприятель уступив з окопів. Досьвіта наші війска перевели загальний наступ, без ніякого опору заняли стацію і війшли до міста.

„Кіннота пустила ся в погоню за неприятелем, **беручи в полон 100 Турків.** Також здобуто 4 ушкоджені літаки.

„В останних часах сильні вітри і піскові бурі утруднили значно воєнні операції на сім терені війни.

„Почавши від 23. лютого, Турки з поспіхом вивозили з Баґдаду або нищили все те, що могло представляти якусь вартість. Помимо того в руки наших війск попала значна скількість воєнних матеріялів, оружа і амуніції. Турки полишили також 500 ранених.

„На лівім березі ріки Тиґра Турки стратили підчас битви в суботу 200 до 300 в убитих а 300 в полонених.

„Населенє міста витало наші побідні війска. В місті по уступленю Турків прийшло до малого заворушеня, але наші війска привернули в короткім часі цілковитий спокій".

В АНҐЛІЇ:

СТАНОВИЩЕ ЛЛОЙДА ДЖОРДЖА ЗАХИТАНЕ.

ЛОНДОН, 12. марта. — З великою нетерпеливостию ожидають в тутешних політичних кругах дебати, яка має розпочати ся сеї середи в парляменті. Опозиція приготовляєть ся до боротьби проти Ллойда Джорджа. На чолї опозиції стоїть партія Ленкашір. Також надіють ся, що по стороні опозиції станутьірляндські націоналісти.

—o—

УПАДОК ФРАНЦУСЬКОГО КАБІНЕТУ ВВАЖАЮТЬ НЕМИНУЧИМ.

ПАРИЖ, 12. марта. — **Опозиція послів проти кабінету Бріяна витворила таке положенє, що упадок Бріяна треба вважати за неминучий.**

ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК НА АМЕРИКАНСЬКИХ ЗЕЛІЗНИЦЯХ.

ВАШІНҐТОН, 13. марта. — **Дорадники президента Вілсона прийшли до переконаня, що правительство є безсильне, щоби відвернути небезпеку загального страйку на американських зелізницях.**

Коли зелізничі компанії не зґодять ся на головні домаганя зелізничих робітників, а іменно на 8-годинний день праці і підвисшенє платні, страйк вважають за неминучий.

Реченець, який поставлено зелізничим компаніям, минає дня 15. марта. На случай відмови страйк розпічнеть ся в 48 годин по упливі реченця.

—o—

МЕКСИКАНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗАКЛЮЧИЛО УГОДУ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ВАШІНҐТОН, 12. марта. — **Департамент заграничних справ одержав з Мексика зовсім певні вісти, що мексиканський міністер війни Обреґон і політики, які є найблизшими дорадниками президента Каранци, заключили угоду з Німеччиною на случай війни між нею а Злученими Державами.**

Подробиці заключеної угоди не є покищо звісні. Крім ґен. Обреґона відграють тут найважнїйшу ролю міністер фінансів Кабрера і бувший посол в Берліні Зубарон. Під теперішну пору вважають їх за „сильну трійцю" в Мексику.

Український День!

Чи чуєте, ви всі невірні Томи? Чи тепер вже повірите в успіх власної праці? Гуртуйте ся як один муж до роботи. Завязуйте комітети, вишукуйте людий до праці, вчіть ся порядку і карности у спільнім, великім ділі!

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 428 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертаєть ся.

З біжучої хвилї.

В понеділок (12. с. м.) рано прийшла від секретаря президента Вілсона, п. Тумултого, вістка, що президент підписав уже проклямацію до американського народу в справі Українського Дня. Разом з тим п. Тумулті прислав Впр. о. Понятишинови на памятку те перо, яким президент підписав згадану проклямацію.

Один читач „Свободи" пише нам:

Хвальна Редакціє! Случайно дістали ся менї до рук „чудові образи" і писанечко звироднїлих двоножників. Посилаю Вам те все, щоби Ви могли наглядно переконати ся, як низко може чоловік упасти.

„Чудові образи", про котрі говорить наш інформатор, виглядають так:

Над вікном дому виднїє напись: C. K. Koinzulat. Під тим „коінзулятом" стоять і цїлують ся дві баби: „Америка" і „Свобода". Побіч них стоїть на земли коник з написю „Ексчиндж". З боку стоїть, оперши ся на палицю, український мужик і стукає себе пальцем в чоло. Під образком є надрукована ось-така розмова (подаємо без нїяких змін):

СВОБОДА (до АМЕРИКИ): О, Еп Ортинського вже нема!

АМЕРИКА: *NEMA!* Але Січинський ще є!

СВОБОДА: То нічо. А Епископ не бу—;

АМЕРИКА: Ну, а як Ексчиндж, Конзулат, і $!

СВОБОДА: Все, Фіфти — Фіфти!!!

Український Мужик (**АМЕРИКА**, називає Рускін Іван); Боже, Боже! ото зрадники, австрофіли.

Писанєчко звироднїлих двоножників звучить так (подаємо також без нїяких змін):

Phila Pa 2—22—17

Шановний Добродію: Посиласмо Вам на оказ „чудови образ". Продаємо я слїдує, розумієсь не менше я сто (сотну): 100 за $2.00, 200 за $3,00, 500 за $6.00. О скількє можливо то просимо дати часть доходу на „Народ" орґан Федерації У. в З. Д. Замовленя просимо посилати моні-ордером в реґістерованім листі або почтовими марками. Зповажанєм, Іван Гайґель.

P. S. Другий наклад буде поправлений.

Для поясненя подаємо, що п. Іван Гайґель з Філядельфії є підписаний під відозвою Федерації в справі Українського Дня. Підписали його там мабуть з вдячности за те, що він своїми „чудовими образами" збирає фонди на істнованє ріжних українських циганів.

А наш нарід усе те бачить і мовчить та терпить, аж доки терпець не урветь ся...

В Австрії буде нова кабінетова кріза. „Франкфуртер Цайтунґ" доносить, що теперішний премієр ґр. Клям-Мартініц небаром уступить, а на його місце буде іменований ґраф Чернін, теперішний мінїстер заграничних справ Австро-Угорщини. Уряд мінїстра заграничних справ має переняти ґр. Тіса, дотеперішний премієр Угорщини. На місце Тіси має бути іменований провідник угорської опозиції, ґраф Андраші.

Останнї вісти, наспівші тут зі столичних міст воюючих держав, доносять про страшну нужду. Нужда запанувала у всїх державах — і в центральних і в союзних. Рівночасно телєґрами доносять про кабінетові кризи.

Можна додумувати ся, що й кабінетова кріза в Австрії є наслїдком прикрих економічних відносин в тій державі.

АБО МИ НАРІД, АБО НІ...

(З бюра „Української Ради" в Америці).

Український День проголошений. Час до приготовань короткий! До Великодня все мусить бути готове. Опісля може бути запізно.

Тих кілька гадок мусить зріло роздумати кождий живий Українець. Роздумавши, мусить постановити: „Я доложу всїх сил, аби Український День приніс як найбільше успіху для нашої рідної справи". Се є одинока можлива постанова. Кожда инша може бути лише випливом лїнивства, трусливости, а навіть хрунївства і народної зради.

Для нас відвороту нема. День 21. цьвітня мусить глубоко врити ся нам в память і в день та в ночи пригадувати нам на наш обовязок. Рідко коли буває в народі така хвиля, коли то кожда одиниця може придати ся в роботї. Ми ще навіть не мали в Америці такої нагоди, як тепер. Дня 21. цьвітня кождий Українець і кожда Українка будуть придатні. Обставити всї улицї великих міст, відвідати кождий дім, винайти кождого чоловіка, що хоче зложити жертву на нещасних Українців в Европі — до сього треба соток тисяч робітників. Тому кожда одиниця в нашім народї тепер є придатна. Хто лише може, нехай голосить ся охочо до комітету в своїй місцевости. Всї не можуть бути провідниками; звичайних робітників треба більше, ніж провідників. Тому всї ми мусимо стати до роботи — всї як один! Вимовляти ся від обовязку нам не вільно! Не вільно!!

Аґітацію за Українським Днем треба вже зачинати. В розмовах зі своїми і з чужими, при роботї та забаві, на мітінґах і сходинах усякому повинен бути на думці: Український День. Коли так щиро переймемо ся сею великою справою, тодї ми будемо як слїд готові. Инакше приготованя не будуть приготованями зі щирости, але от з конечности, для людського ока. В такім випадку се не буде праця для нещасливого українського народу, але праця для ославленя себе. Така праця вартости не має...

Ми мусимо отверто сказати собі: або ми будемо народом, або нї. Коли американський конґрес прихилив ся до просьби „Української Ради", коли Президент вільної Америки узнає український нарід за нарід, то передівсїм ми самі мусимо показати ся, що ми варті того. А покажемо се не словами, але дїлами. А дїло в тім: 1) погодити всї ріжницї між дрібними ґрупами людий; 2) вибрати совісних і певних людий до комітету; 3) уложити плян працї; 4) радо зголосити ся до працї під проводом комітету; 5) розумно виконати дане припорученє. Тілько всього! Чи се тяжко? А прецінь инші народи тесаме робили, то чи не можемо зробити ми, Українцї?!

Тому поки час, кличемо: Покиньте крамолу, єднайте ся, і розумно беріть ся до роботи. Нехай не буде між українським народом зневіри, але одна спільна велика цїль нехай нас проводить до працї для Українського Дня. Старий край чекає від нас ратунку!

Нечувана кириня.

Те, чого навіть найбільші песимісти між Українцями не припускали, стаєть ся довершеним фактом! На наших очах доконуєть ся страшний розбій на українськім народї. Маємо нову, небувалу доси кириню. Аж лячно стає на саму згадку. А прецїнь став ся факт.

Якесь проклятє зависло над українським народом в Америці. Від самого початку воєнної заверухи роздори за роздорами, кириня за киринею, аж саме тепер доходить до розбитя українського народу.

Се не фантазія, се страшна дійсність! Не розбитє на партії, бо в живім народї мусять істнувати партії. Се щось гіршого. Як недавно виділила ся горстка царських рублеханів в нашім народї тай почала кричати, що вони „правдиві", „тверді" Русини, а всїх инших тодїшних Русинів сї ренеґати і зрадники називали „польською" та „австрійською" інтриґою, так отсього року ми бачимо нову ґрупу нелюдів, ренеґатів і запроданців, яка за Юдин гріш рішила ся поповнити новий розкол в українськім народї. Ся горстка народних зрадників почала крок за кроком нападати на всїх Українців, називаючи їх способом старих кацапів: „австрійськими" та „польськими аґентами", а самі себе голосили за „правдивих", отже знова „твердих" Українців. Цїлком повторила ся тасама історія, як колись творила ся кацапська зрада. Перше російський рубель відограв свою ролю, тепер знова при помочи російського рубля довершуєть ся народна зрада.

Страшна зрада! Мало коли буває така зрада в історії.

Ось що стало ся:

Відколи приїхав на американську землю царський післанець через Швайцарію, від тодї почали ся розбої, клевети, роздори і визови. Цїлий український національний табор представлювано яко австрійсько-польських аґентів. Колиж завязала ся „Українська Рада", щоби положити конець розбоям та взяти ся до працї для добра України, коли ся Рада завізвала весь український нарід до протесту проти панованя Польщі над українськими землями, тодї горстка пройдисьвітів отверто вже виступила проти сього; вони лише чекали, коли то на український нарід спаде польське ярмо — такесаме, яке в иншій части зносить наш нарід від московських тиранів. Тут отже отверто виявила ся московсько-польська спілка на знищенє українського народу.

Коли Українська Рада почала заходи, щоби американський конґрес ухвалив резолюцію в справі Українського Дня, тодї царські наємники старали ся всїми силами перешкодити сьому, а навіть вислали телеґраму до конґресу, щоби Українцям не дати збірок на жертви війни. Коли мимо сього конґрес ухвалив Український День, тодї ся горстка царських наємників рішила ся за всяку цїну знищити отсе велике дїло.

Вони оголосили поклик в „Народній Волі", назвали себе Українцями і кажуть, що то вони збирають жертви підчас Українського Дня. Під покликом попідписували вони імена деяких Богу духа винних людий, котрі не мають понятя, що саме дїєть ся!

Український Народе! Братя і Сестри! Зрозумійте сю велику кириню. Коли розходить ся о загальну роботу перед сьвітом, то ми всї маємо йти як один, бо ми є один великий нарід. Так було в часї Сойму, хоч ми його скликували для нас самих. Колиж тепер прийшла ще важнійша справа, то треба було ще тіснійше зєднати ся для добра справи. Тимчасом знайшли ся зрадники, які хочуть за всяку цїну перешкодити Українському Дневи. Український День стоїть під законною кермою Української Ради. Всї комітети відвічають перед Українською Радою, а Українська Рада відвічає за сї збірки і орудуванє перед урядом Злучених Держав. Колиж горстка народних киринників відважила ся орґанїзувати окремі банди, то се знак, що вони хочуть накликати полїцію. Коли полїція переконаєть ся, що гуртки збирають незаконно на улицях, тодї неслава спаде на український нарід. Американцї можуть відтягнути ся від складок, а уряд може заборонити Український День.

Народе! Справа є тим небезпечна, що українське імя буде споневіряне, а в імени українського народу будуть виступати царські ступайки, які тепер поховали ся за чужі плечі. В той спосіб царський уряд доконує нового розбою на нас!

Як колись горстка Русинів відділила ся і стала кацапами, так тепер горстка инших людців представляє себе за Українців, хоч вони стоять на царській службі.

Ми не маємо иншої ради, як отверто перед сьвітом проголосити:

Киринники не наші! Кацапи не наші! Хунхузи не наші!

Братя і Сестри! В імени будучности українського народу звертаємо увагу на сю нову страшну кириню. Се є замах на істнованє українського народу. Хунхузи хочуть голосити перед сьвітом, що вони правдиві Українцї і в той спосіб туманити сьвіт. Вони будуть затягати царське ярмо на нашу шию.

Тому обовязком нашим нищити нову народну зраду всїми способами. Приготовляючи ся до Українського Дня, ми мусимо тямити, що тут розходить ся о честь і о істнованє українського народу. Нехай рівночасно з працею йде завзятий визвольний бій за єдність українського народу, за честь України.

Проч з хунхузами! Проч з кацапами!

Нехай жиє вольний і самостійний український народ!

Памятаймо, що:

Пора се великая єсть; у завзятій, важкій боротьбі ми поляжем, **щоб волю і щастє і честь,** рідний краю, здобути тобі...

ТАРАС ШЕВЧЕНКО.

ДОЛЯ

Той блукає за морями,
Сьвіт перехожає,
Долї, доленьки шукає:
Немає, немає,
Мов умерла! А той рветь ся
З усієї сили
За долею... от-от догнав,
І — бебех в могилу!
А в иншого сіромахи
Нї хати нї поля,
Тілько торба; а з торбини
Виглядає доля,
Мов дитина; а він її
Лає, проклинає
І за чвертку закладає, —
Нї, не покидає!
Як репях той, учепить ся
За латані поли,
Та й збирає колосочки
На чужому полї;
А там — снопи, а там — стирти
А там — у палатах
Сидить собі сіромаха,
Мов у своїй хатї.
Такая-то доля тая, —
Хоч і не шукайте!
Кого схоче, сама найде,
У колисцї найде.

ЯКИХ КОРИСТИЙ МОЖУТЬ НАДІЯТИ СЯ ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА ВІД „АРДАНІВСЬКОЇ СИСТЕМИ".

Щоби відповісти на се питанє, треба найперше близше познакомити ся з властивою реформою отця Ардана.

Перше, що кождому мусить впасти в очи, се безконечне число ріжних „нумерів" і „таблиць". Поміж табличками, тут і там, є подане якесь „поясненє". Своїх „поясненень" уживає отець Ардан на те, щоби затуманити читаючого ті таблички та щоби в сей спосіб відвернути його увагу від здорових міркувань.

Загалом отець Ардан подїлив свої нумера і таблицї на дві ґрупи. Одні є призначені для нових, другі для старих членів. **Спільне для обох ґруп є те, що отець Ардан стараєть ся впровадити в блуд зарівно як нових так і старих членів.**

Система для нових членів.

На нових членів заставив отець Ардан три сїльця:

а) Обезпеченє на цїле житє.

б) Обезпеченє на цїле житє без вступного.

в) Обезпеченє на три роки.

а) Обезпеченє на цїле житє (Табл. W).

Отся таблиця є найважнїйша, бо вона є, так сказатиб, підставою цїлої арданівської системи. Тому треба її дуже докладно приглянути ся.

Після таблицї W платять ті члени, які хотять себе обезпечити на цїле житє. Такі члени є обовязані заплатити $2.00 вступного і платять відтак сталі місячні вкладки після таблицї W.

Ми вже давнїйше згадували, що отець Ардан взяв її живцем з нашої орґанїзації, У. Н. Союза.

Яко доказ наведемо кілька случаїв:

Після таблички У. Н. Союза платять члени обезпечені

	на $500	на $1.000
18-лїтні	43+35=78	86+35=$1.21
19-лїтні	44+35=79	88+35= 1.23
20-лїтні	45+35=80	90+35= 1.25
і т. д.		

Після таблички отця Ардана платять члени обезпечені

	на $500	на $1.000
18-лїтні	78	$1.21
19-лїтні	79	1.23
20-лїтні	80	1.25
і т. д.		

Отже на перший погляд здавалоб ся, що між обома табличками властиво нема жадної ріжницї, бо чи в табличцї є написане 43+35=78, чи саме 78, то для члена однаково. Член чи сяк чи так платить 78 центів.

Однак коли близше приглянемо ся, то побачимо, що між обома повисшими таблицями заходить ріжниця і то велика.

Чого вимагають стейтові закони? Стейтові закони жадають, аби в запомогових орґанїзаціях члени платили вкладки після свого віку. Дальше стейтові закони домагають ся, аби сї місячні вкладки не були низші від таблички смертельности, яку приймив конґрес Запомогових Товариств. Законні приписи відносять ся лише виключно до вкладок на фонд посмертний, а щодо прочих фондів (як приміром: адмінїстраційний, убогих, народний і т. д.) і висоти їх вкладок то законних приписів нема. Висота вкладок на всякі инші фонди (з виїмком фонду посмертного) залежить від ухвали конвенції в данім товаристві.

В У. Н. Союзї, на примір, місячна вкладка на прочі фонди виносить після ухвали остатньої конвенції 35 центів. Кождий член знає, що з його 35 центів іде 10 центів на фонд резервовий, який служить на ще лїпше забезпеченє фонду посмертного, 5 центів на фонд убогих, з якого член користає на случай калїцтва чи недуги, 3 центи на фонд народний, за що одержує просвітні книжочки, а вкінци 17 центів на фонд адмінїстраційний, то є на часопись і на кошти удержаня головної канцелярії У. Н. Союза. Кожда конвенція може змінити висоту вкладок на сї фонди.

Придивім ся тепер, як хитро і підступно зробив отець Ардан.

Отець Ардан бере також 35 центів понад вкладку, призначену на посмертний фонд. Але заходить питанє, яку користь будуть мати члени за тих 35 центів, які отець Ардан каже платити. У своїх „поясненях" отець Ардан се мовчки проминає. Певним однак є, що члени за тих 35 центів не будуть мати навіть права до підмоги з фонду убогих, бо отець Ардан скасував фонд убогих і запровадив окремі таблицї і окремі вкладки для членів, які хотїли би забезпечити ся на случай калїцтва або слабости.

З того отже виходить, що член, який в Р. Н. Союзї буде платити після таблицї W, буде платити такусаму вкладку як член в У. Н. Союзї, з тою однак ріжницею, що член У. Н. Союза має особисту користь з поодиноких фондів, а член в Р. Н. Союзї з них жадної користи не буде мати.

Заходить тепер питанє, длячого отець Ардан каже платити своїм членам по 35 центів більше, коли їм за тих 35 центів нїчого не дає? Яка сему причина, легко догадати ся. Отець Ардан має дуже добре місце на тих 35 центів. Все те призначив отець Ардан на адмінїстраційний фонд.

Рахунок отця Ардана є зовсїм простий і ясний. Отець Ардан знає дуже добре, що з причини реформи Р. Н. Союз втратить значне число членів. Припустїм, що число членів спаде по переведеню реформи лише на 4.000. Отець Ардан обчислив собі, що, побираючи від членів на адмінїстраційний фонд на примір по 17 центів (як се є в У. Н. Союзї), зібрав би на місяць при 4.000 членів всего 680 долярів. Заплатити з того предсїдателя-орґанїзатора, двох секретарів і касієра „Р. Н. Союза" ($280 місячно), заплатити редакторам, дописувателям і менаджерам „Народної Волї" (около $400 місячно), то в касї не остане анї цента. А з чого заплатити робітників, папір, матеріяли, адмінїстрацію і т. д.?

Оставало отже отцеви Арданови до вибору: або зменьшити кошти адмінїстрації (то є позбавити кількох своїх заушників „джабів") або ужити підступу і лупити з членів на адмінїстрацію тільки, що лише дасть ся. Відогнати під теперішну пору спільників нової системи могло вийти отцеви Арданови на шкоду. Тому се друге більше промовило до переконаня отця Ардана.

„Що 35 центів то не 17 центів", подумав собі отець Ардан. „На місяць зробить се 1.400 долярів. Членів чейже якось ми затуманимо, для нас се не новина. Ми їм по просту представимо, що в нас такасама вкладка, як в У. Н. Союзї і члени нашого підступу не доглянуть".

(Дальше буде).

Василь Білинський.

В ОМСЬКІЙ ТЮРМІ.

Рівночасно з великим російським відворотом в Галичині на весні 1915 року зачали Москалі забирати з сіл в міські лягри (табори) всіх бранців. Я пійшов в офіцирські лягри, а що ними тоді була омська тюрма, так прийшло ся мені тут пересидіти 8 місяців.

Послідним разом в Омску був я зимою, але через великі морози не міг я добре приглянутись околиці. Тепер, на весну, побачив я широкий, повний пароходів, Іртиш, де-не-де розцвилі дерева, і Омск представив ся мені трохи веселійшим. В тюрмі застав я стільки зміни, що в однім кутку було видно кілька зелених дерев, які послужили за альтану і новіо-повнісенько полонених офіцирів.

Тому, що омська кріпость є вже звісна читачам з моїх попередних описів, я тепер тільки додам, що складала ся вона з одного поверхового будинку і трох партерових, порозміщуваних на малій квадратовій площі в сей спосіб, що замикали вони собою тюрму з трох сторін, а з четвертої був височенний в три сяжні пліт зі стовпів, заосмотрених в горі колючим дротом. В середині того плота була одна брама, стережена днем і ночию подвійною сторожею, а кромі сього в ночи ходив без перестанку довкола кріпости один зоружений салдат, щоб хто, борони Боже, не перерізав зелізних ґрат у вікнах і не втік. Взагалі пильнували добре. По середині кріпости було невеличке подвіре, місце пильних наших проходів, а серед нього був малий партеровий дім, де була військова канцелярія російського фельдфебля, кантина і наша кухня.

Мене завели в одну партерову будівлю і сказали, що тут десь можу собі вибрати місце. Будинок сей ділив ся на дві салі, переділені сіньми. В середині не було видно ні одного ліжка, лише поверхові прічи, яких було три ряди, а на яких всюди порозкидували ся бранці. З тяжкою бідою серед того переповненя найшов я собі якийсь куток. Тепер почав я розглядати ся між товариством. Чую лише чеський і польський язик, але хтось там крикнув по українськи. Спішу в ту сторону і застаю одного поручника і фенріха, як щось голосно по українськи дебатували. Познакомивши ся з ними, попросив я їх о інформації про тамошні обставини. Втішені ще одним земляком, почали мені коротко розказувати про тамошне житє.

В кріпости порозміщувано всіх після національностий. Славянам дали се мешканє, Мадярам (бо їх було найбільше) поверхове, а Німцям і Туркам знова осібне. Се взагалі була московська політика: щоби тровити одних проти других, давали одним красші мешканя, другим гірші. Мене найбільше інтересували Славяни.

На жаль, тут було найбільше непорозумінь, сварок, партій, виповідань поєдинків по війні і т. д., а все ізза російського панславізму. Були тут два табори — більший, русофільський, куди належали всі Чехи, більшість Поляків, Сербів, Словаків і наші кацапи, і противрусофільський, в якім були всі Українці, часть Поляків, Хорвати і Словінці. З початку, як мені оповідали, були між ними які-такі товариські зносини, але опісля вони взаїмно себе бойкотували.

Рівнож се було зле, що „благонадьожні" почали були доноси до російського уряду, а їх знова наші занотовували собі, щоби по війні з ними почислити ся. Похваляти сеї денунціяції не можна, а витолковує її хиба нервовість і монотонність тюремного житя. Правда, до наших кацапів нїхто з нас не відзивав ся, бо вони були гірші від чорносотенців і російський уряд був для них, мов яка сьвятощ, висше людської критики. Один з них, якийсь Цап, правник з Сокальщини, був чистий варят, який безлично накидав ся на кождого, хто щось найменьшого сказав проти російського чорносотенства. Небезпечно було навіть з ним говорити. Серед таких товариських обставин бранці гуртували ся в національні гуртки і забавляли ся після змоги.

Кождий з нас діставав місячно 50 рублів, а штабові офіцири по 75 рублів, однак сих послідних було мало, кромі тих, котрих взяли з Перемишля. На трох офіцирів був один слуга, наш жовнір, якому було о много лішше при нас ніж у жовнірських ляграх.

Щодо їди то було дуже зле. До міста ходити було заказано, тому посилали ми за їдою жовнірів, але заки вони принесли, то страва була зимна. Харчувати ся в кантині було дуже дорого і недобра їда. Тому много з нас зложилось і виставили свою кухню. Кухарами були наші жовніри. Не всї однак живили ся в тій кухни, бо була за мала; многі харчували ся в кантині, яку держав Москаль.

Коли я прийшов, було всїх офіцирів 660, через що всюди було дуже набито. Зате рух і житє було незвичайне. Одні грали в футбол, другі в шахи, треті в карти; тут в кутку вчать англійського язика, там французького; инші знов безнастанно проходжують ся; взагалі кріпость була тоді мов живим калейдоскопом.

Мимо всеї нашої спромоги, щоби зробити житє можливо красним, всетаки була велика монотонність. Бо що дня сидіти, нікуди не вийти, хиба пройти ся по подвірю, се велика мука. Тоді доперва пізнав я, яким неоціненим скарбом є свобода. В неділю, коли нас много зібрало ся, пускали в костел, а в буднім дни вели купати ся в Іртиш. Се були одинокі нагоди вийти з тюрми.

З якихось невідомих причин в Росії ніколи не лишають бранців довго в однім місци, а перекидають їх по цілій Росії і Сибіри. Так було й з нами. В липни почали нас розсилати в ріжні міста, як Тобольск, Томск, Красноярск, нїби на сталі там мешканя. Нам було се дуже прикро, бо приходилось розлучати ся з товариством і знова жити одиноким в чудах. Правда, мене ще з першою партією хотіли вислати кудись з Омска, але я щасливо, завдяки ріжним видуманим слабостям, викручував ся від подорожи, а обзнакомившись з обставинами, використав опісля їх до втечі. Коли в жовтни і надолисті порозсилано всїх Українців, одиноким моїм товаришем недолї був о. Гадзевич, але він опісля пійшов до шпиталю, а я лишив ся сам. Навіть Німців і Мадярів почали розсилати, бо тюрму мали приготовити для школи прапорщиків.

В грудни прийшло до нас з фронту 4 січових офіцирів, яких Москалї зловили на Стрипі. Були се укінчені студенти середних шкіл. Хлопцї молоді, 19 до 20 літ, завзяті, гризли ся тільки, що в полоні, але вкінци перефільософували, що „своє зробили" і „час їм відпочати". Москалим в Омску не признавали ся, що вони Січовики, бо поучили їх вже польські леґіонарі, яким Москалї дали доброго бобу за се, що признали ся, що добровільно пійшли бити ся проти Росії. Не виплачували їм в час кормового і прилучили до німецької партії, яка мала відійти десь у східну Сибір. Тому наші Січовики подавали ріжні полки, а хто був дуже молодий, то признавав ся до краєвої оборони.

Товариство трохи оживило ся між нами, завдяки сьвіжому приплйвови бранців з фронту, між якими було кількох Українців.

При кінци ґрудня пійшла між нами поголоска, що до 10. січня кріпость має бути порожна. Так тоді почав я роздумувати, як би то виратуватись. Тоді вперше вринула в мене ясно думка, втечи за всяку ціну з того пекла.

Пісня на часі.

—o—

Коли Україна борбу розпочала,
Борбу за права, за свободу,
То в народі зраду батярня кувала,
Домашну ширила незгоду.

О честь вам, кацапські лайдаки,
За ваші розбої шкідливі,
За зраду сухої діждетесь гиляки,
Рублї не поможуть цареві.

Коли цілий нарід надія обняла,
І він про побіду став мріти,
Батярня сумліне за рублї продала,
Почала зневіру ширити.

О честь вам батяри, лайдаки,
За ваші розбої шкідливі,
За зраду сухої діждетесь гиляки,
Рублї не поможуть цареві.

Та нарід не згине, побідити мусить,
І сам ме рядить в своїй хаті,
Неправду і зраду здавить і придусить,
У бій, Українці завзяті!

А всіх Ефіяльтів в додатку,
За підлість, за зраду, за хулу,
Їх власнії діти пішлють на Камчатку,
Щоби і сліду з них не було.

СПРАВИ „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ"

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Отсим взиваєть ся пп. Делеґатів, вибраних місцевими товариствами і братствами в Елізабет і Елізабетпорт, Н. Дж., для устроєня Українського Дня, щоби зійшли ся на нараду в суботу дня 17-го марта о год. 7.30 вечер до церковної галї при Савт & Ґріґ Стр., Елізабет, Н. Дж. 31-32

ДІТРОЙТ, МІШ.

За покликом Екзекутиви „Української Ради" в Америці ми низше підписані звертаємось з відозвою до місцевих українських товариств і братств, щоби вислали по 4-ох своїх відпоручників на збори в **справі вибору місцевого „Окружного Комітету" до „Українського Дня".** Сї збори відбудуть ся в неділю, 18. марта 1917 р., о годині 3-тій пополудни, в гали парохіяльній, при ул. Сікот ч. 82.

Дітройт, Міш., дня 11. марта 1917.

За парохію св. Ів. Хрестителя: о. М. Стернюк.

За тов. „Запорожська Січ", від. 75 У. Н. Союза: Василь Чорвій, Григорій Мулик.

За братство св. Ів. Хрестителя, від. У. Н. С.: Олекса Перемешка, Василь Топольницький.

За братство св. Йосафата, від. „Провидіня": Яків Поливка, Дмитро Гагуш.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Повідомляєть ся всіх тих людий, котрі зголосили ся, що будуть ходити за жертвами в „Український День", і тих людий, котрі ще впишуть ся або мають охоту вписати ся, що **ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ**, на котрі ті люди мусять прийти, відбудуть ся в неділю дня 18. с. м. о годині 6-тій вечер, в церковній гали при Гудсон Аве.

Комітет У. Н. Ради.

ДЕРБИ, КОНН.

Тов. „Запорожська Січ", від 23 У. Н. Союза в Дерби, Конн., запрошує всіх Українців, замешкалих в Дерби і Шелтон, зійти ся в неділю 18. марта б. р. до Горман галї, 197 Мейн ул. на наради в справі „Українського Дня" і вибрати комітет до збираня жертв. Запрошуєть ся всіх без ріжниці партій.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Президент Вілсон хорий.

Президент Вілсон вже від тижня лежить хорий в ліжку. З тої причини відложено вже два засіданя кабінету.

Сенат нюйорського стейту за жіночим правом голосованя.

Сенат нюйорського стейту приняв голосами 39 проти 7 проект, аби про жіноче право голосованя рішало населене нюйорського стейту при слідуючих виборах в падолисті б. р. Ухвалу предложить ся до підпису ґевернорови Вітманови.

40 жовнірів нюйорської міліції збунтували ся.

40 жовнірів 10 реґіменту, компанії Г., нюйорської міліції збунтували ся і підуть перед военний суд. Причиною негодованя є се, що вони почавши від 6. січня б. р. стерегли водопроводи і за се їм ще доси не виплачено нагороди. Коли о півночи вартовий командант прийшов до касарні змінити варту, почув від жовнірів такі відповіди: Ми не є жовнірами, аби стерегти водопроводи, але щоби бороти ся і воювати. Ми не пійдемо, аж доки не дістанемо своїх гроший.

Олифантські Українці приготовляють ся до „Українського Дня".

Читаємо в „Новім Житю":

На поклик Комітету Українського Червоного Хреста в Олифант, Па., зійшло ся майже 100 Українців, як мущин так і женщин, на збори дня 11. с. м. і вибрали Комітет, котрий має заняти ся збіркою в часі „Українського Дня" і поробити всі приготованя, потрібні до сего. Збори тривали поверх три години, в котрім то часі зібрані радили над ріжними проектами, щоби сю справу перевести як найсьвітлійше. Поза всьо инше належить згадати се, що зібрані ухвалили не ограничати ся виключно на самий Олифант, але післати своїх людий за збіркою в дооколичні місцевости, в котрих Українців нема, або коли би і були, а не заняли ся збіркою. В тій справі має Комітет порозуміти ся з Комітетом в Скрентон, Вілксбери і ин. місцевостях, щоби згадану працю розділити як найвідповіднійше.

Через цілий час слідно було між зібраними велике заінтересоване сею справою. Промовчати не годило би ся сего факту, що тутешне жіноцтво на поклик не остало обоятним, але явило ся в значнім числі, що є завдатком, що запал їх не остигне і воно доложить всяких зусиль, щоби нещасним своїм сестрам і сиротам в старім краю принести як найбільшу поміч.

До уряду війшли: о. М. Олексів, предсідатель; Демко Хомин, касієр; Петро Кирилюк секретар; Андрій Гавриляк і Іван Савчак.

Діточа траґедія.

В Вілінґ, В. Ва., померла одна 2-літна дитина з жалю, як сказали лікарі. Її маму хтось убив вистрілом з револьвера і маленька дитина безперервно і так довго плакала, аж доки не наступила смерть.

Міжнародна війна в нюйорськім трамваю.

В трамваю на 14-тій улиці в Ню Йорку розіграла ся останної ночи міжнародна війна. Німець Отто Берґер і Італієць Дж. Фаціо почали сперечати ся о місце. Оба разом прийшли до трамваю і оба хотіли сидіти. А було лише одно місце. В кілька хвиль пізнійше в трамваю почала ся бійка, підчас якої вилетіли шиби. Заки надбігли детективи, Німець вже мав підбиті очи. Детектив Дієц, Бельґієць, заарештував їх і припровадив до нічного суду, де судія Вайлі, Американець, засудив Фація на 10 долярів гривни. Фаціо кару заплатив.

Канада пошукує робітників у Злучених Державах.

Щоби запобігти великому бракови робітників, канадійське правительство дало оголошеня до 7.000 ріжних американських часописий, аби робітники їхали зі Злучених Держав до Канади на роботу до фармерів.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

А. Б., Бруклин, Н. Й. — Вірш „Майте розум" не надаєть ся до поміщеня.

Вп. Микола Ґрубрин, Міннеаполіс, Мінн. — Надісланий витинок при нагоді використаємо.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. „Зап. Січ", від. 312, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуть ся в неділю, 18. марта с. р., в гали М. Ґлеє (мітінґ-рум), 12-14 Джан Стр., Картерет, Н. Дж., точно о год. 1-шій пополудни. На зборах уряд Товариства здасть справоздане з першого кварталу, а крім того будуть инші важні справи до полагодженя. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Гінда, голова; М. Дєядик, скарбник; Й. Вадяк, писар.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітінґ відбудеть ся в неділю, 18. марта с. р., о годині 1.30 пополудни, в тімсамім домі, де завше. Просить ся всіх членів, аби явили ся на означений час, бо маємо важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглі довги, бо в противнім разі будуть наражені на суспендоване з Братства і виключене з У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару після статута. — І. Бриґіда, предс.; Я. Данилюк, секр.

СТАМФОРД, КОНН. Бр. св. Михаїла, від. 350, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбудеть ся в неділю, 18. марта с. р., в гали Укр. Нар. Клюбу. Кождий член обовязаний явити ся на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — І. Кресан, предс.; П. Тирчик, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. „Подільська Січ", від. 8, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, 18. марта, о 3-тій годині пополудни, в домі предсідателя під числом 18 Вашінґтон Стр. Кождий член має явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся, заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. — И. Попадюк, предс.; Й. Салій, писар; Н. Чолій, кас.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 22, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що квартальний мітінґ відбудеть ся в неділю, 18. марта с. р., в Нортсайд гали під ч. 83 Норт 7-ма улиця. Початок мітінґу точно о годині 2.30 пополудни. Кождий член має явити ся на означений час, бо є важні справи до полагодженя. Буде також вибір секретаря. Нових членів будеть ся приймати до Товариства і до У. Н. Союза після статута. — І. Каравець, предс.; І. Кравчук, секр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48 подає до відома своїм членам, що мітінґи того Братства відбувають ся кождого місяця в першу неділю по 15-тім під ч. 1 Елізабет Стр., Плейнс, Па. Початок мітінґу точно о годині 2-гій пополудни. Звертаємо увагу всім членам, аби на слідуючий мітінґ явили ся задля полагодженя дуже важної справи. Довгуючі члени, як не сплатять своїх довгів за старий рік, зістануть суспендовані, а відтак виключені з Братства і з У. Н. Союза. Ті члени, котрі не ходять на мітінґи, будуть платити кару $1.00. — П. Катулька, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 47, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що надзвичайний мітінґ відбудеть ся дня 18. марта с. р., точно о годині 2-гій пополудни. Кождий член обовязаний явити ся на сїм мітінґу, бо є дуже важні справи до полагодженя. — М. Фук, предс.; Ю. Нолюга, кас.; Н. Гошиляк, секр.

ВІЛКСБЕРИ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 99, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінґ відбудеть ся дня 18. марта. Кождий член має прибути, бо є важні справи до полагодженя. Неприбувший член заплатить кару після братських статутів. — Н. Давний, предс.; Н. Залецький, кас.; Н. Герман, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Товариство ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє членів, що четверьрічний мітінґ відбудеть ся в неділю 18. марта, точно о годині 3-тій пополудни в гали Американських Горожан, під ч. 822 Френклин улиця. Просить ся, щоби всі безуслівно явились, бо є дуже важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся, заплатить кару після ухвали. Також будеть ся приймати нових членів до У. Н. Союза і до Товариства. — Р. Караїм, предс.; Р. Карбівник, секр.; О. Бабяк, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подасть ся до відома, що мітінґ Бр. св. Георгія, від. 239, відбудеть ся в неділю дня 18. марта, о годині 2-гій пополудни в гали Тов. Укр. Ам. Горожан, 822 Н. Френклін Стр. Просить ся, щоби всі члени явили ся як один на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодженя і також буде ся приймати нових членів як до братства так і до У. Н. Союза. Котрий з членів не явить ся на сїм мітінґу, заплатить $1.00 кари, а урядник $2.00. Просить ся о як найбільше число членів. — С. Вільчинський, предс.; І. Сорока, кас.; Н. Волос, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаємо.

БЕЗПЛАТНО висилаємо кождому гарний кишенковий календар на 1917 рік з цікавими додатками. Пишіть на адресу: M. B. Goldberger, 75 Clarkson St., New York City. 4—

ПОТРІБНО кравця до нової і старої роботи. Голоситись устно або писемно. Адреса: Mich J. Bardaczewsky, 32 North Main St., Woonsocket, R. I. 30-31

ПРОДАЄТЬ СЯ САЛЬОН І РЕСТАВРАНТ з причини смерти властителя. — K. Kwasniak, 178 E. 3rd St., New York, N. Y. 30-35

Пошукую ГРИНЬКА КОЦЮБИНСЬКОГО, котрий перебував в Палмертон, Па. Прошу зголоситись на адресу: Nykola Melnyczuk, 517 North Main St., Waterbury, Conn. 30-31

Пошукую свого брата **ВАСИЛЯ ЧУПУ**, з села Середниці, пов. Лісько, Гал., котрий перебував в 1915 р. в Дженет, Па. Хто би о нім знав, або він сам, зволить зголосити ся на адресу: John Czupa, 158 Telghman St., Allentown, Pa. 29-31

Пошукую мого брата **ЮРКА ҐОРДІЙЧУКА** і тов. **ЮРКА МУРИНЮКА**. Оба походять з села Красноставець, пов. Снятин. Через довший час перебували в Кобалт, Онт., Канада. Хто би о них знав, прошу повідомити мене на адресу: M. Gordijczuk, 1357 Junction Ave., Detroit, Mich. 31

Пошукую свого брата **ІВАНА БІЛЄБРОВСЬКОГО**, з пов. Чорків, Гал. В Америці перебував він 14 літ. Хто його знає, або він сам, зволить зголосити ся на адресу: Justine Bilebrowska, 17 Spring St., St. Johnsville, N. Y. 31-33

Пошукую свого брата **ТИМКА МАСТИЛЯКА**, з повіту Лісько, Гал. Хто би о нім знав, або він сам, зволить зголосити ся на адресу: Catharine Mastylak, 17 Spring St., St. Johnsville, N. Y. 31-33

Пошукую АННУ МИХНЕВИЧ. Хто би о ній знав, або вона сама, прошу зголоситись на адресу: K. N., c/o Emil Germanus, 97 Mercer St., Newark, N. J. 31

Пошукую своєї товаришки, **МИХАЛІНИ МЕДВІДЬ**, з села Будзанова, пов. Теребовля, котра перебувала в Ню Йорку. Хто би про ню знав, або вона сама, нехай зголосить ся на адресу: Marynka Slobodzinska, 2611 W. R. R. Street, Duluth, Minn. 31

Пошукуєсь СТЕФАНА ХОДАЧКА, котрий мешкав до недавна у свого шваґра Володимира Чорномаза, а побивши його сильно, щез без вісти. Хто би знав де він перебуває тепер чи пізнійше, зволить о сїм повідомити на понизшу адресу, а дістане $50.00 нагороди. — Dr. J. Schwartz, 109 Market St., Room 28, Newark, N. J. 31-32

Пошукую ПАРТНЕРА ДО СПІЛКИ БУДОВЛЯНОЇ. Не мусить бути ремісник. Потреба $1.500 — $2.000, певна ґваранція, зиск $25 на тиждень і 50%. Може працювати яко форман і завідуючий. Голоситись до: Adolf Langewicz, 77 E. 7th St., New York, N. Y. 31-32

ХТО БИ МАВ один примірник драми Ів. Франка **„УКРАДЕНЕ ЩАСТЄ"**, зволить ласкаво випозичити на короткий час Адм. „Свободи". 31

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посілає великий склад першорядних народних русько-українських і вищого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, які: перуки, волося, бороди, вуса, шмінки і т. п. Річи ті випозичаємо по дуже низьких цінах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днів перед представленям на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.
Телефон: 514 Jersey City.

КАТАЛЬОГ НАЙНОВІЙШИХ КНИЖОК,

які що-йно вийшли з друку, висилаємо за дармо кождому, хто до нас напише. Рівночасно з Катальогом вишлемо Вам цінник посткарток і листів на Великодні Сьвята. Пишіть на нашу нову адресу:

UKRAINIAN BOOK STORE,
439 North 6th Ave., Scranton, Pa.

ПАТЕНТИ

ВИНАХОДИ подаємо до опатентованя. Належитість адвокатську заплатите по отриманю рисунків як і копії паперів до замельдованя і як будете вдоволені. Книжочка з описом як патентувати, „ЩО ВИНАХОДИТИ" і порада ПАТЕНТОВА ДАРОМ. Офіс наш знаходить ся також у Вашінґтоні, бо ВАШІНҐТОН є місцем Патентового Уряду. Пишіть по українськи до одного з наших офісів: 155вч-

AMERICAN-EUROPEAN PATENT OFICES, (S.)
309 Broadway, New York, N. Y.

ДАРОМ

вишлемо кождому наші ДВА КАТАЛЬОҐИ, спис найцікавійших книжок всякого рода, як історичні, байки, казки, штуки театральні, пісні, біблії, молитвенники, календарі і много других цікавих книжок. Також посідаємо великий склад годинників, бритов, ґрамофонів і всякі музичні інструменти. Пишіть сейчас на адресу: 12-64

UKRAINSKA TORHOWLA, 1926 W. Huron St., Dep. 4, Chicago, Ill.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, то нехай нині пише за ним. У нім є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти: ґрамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато инших цікавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. —39

UKRAINSKA KNYHARNIA
951 W. Erie St., Dpt. II, Chicago, Ill.

EXTRA!!!

ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ! — ЗОВСІМ ДАРОМ висилаємо опис дуже цікавої і інтересовної книжки, в котрій містить ся понад 500 образків так женщин як і мущин в гарних позах. Пришліть за 2-центи марку. 26-38

THE AMOR NOVELTIES CO.,
537 East 17th Street, New York, N. Y.

Горожанство і війна.

Хочете стати горожанином а також хочете знати поступ всіх війск в страшній европейській війні, мати перед собою ширші відомости кождоденного руху, який є означений лініями в кольорах на мапах всіх воюючих країв, то пришліть 35 центів почтовими стемпсами, а ми вишлемо Вам книгу „НАЙНОВІЙШІ БОЄВІ ЛІНІЇ" — 11 цалів широку і 14 довгу (12 більших мап з поля европейської війни) і богато інформацій про се, котра держава має ліпший вигляд на вигране війни. Кромі сего вишлемо Вам в додатку книжочку „Сітізен", в якій містять ся питаня і відповіди при діставаню горожанських паперів в нашій і анґлійській мові і ширші поясненя американської конституції. Видане 1917 року. Пишіть на адресу: 25чс31

RUSKA KNYHARNIA,
Box 163, Yonkers, N. Y.

ДАРОМ ДЛЯ КАВАЛЕРІВ

ВИСИЛАЄМО ФОТОҐРАФІЇ ГАРНИХ ДІВЧАТ. — Адресуйте: 26-38

THE AMOR NOVELTIES CO.,
537 East 17th Street, New York, N. Y.

$5.75

Іш. з 21 камінями ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґаранцією на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безусшнно точно і є спеціяльно зроблений для людий, котрі роблять при желізницях, і ґарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворот пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і єсли йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом додає ся даром до кождого годинника. 28ч—

EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

ДЛЯ МУЩИН

ЛИШЕ ДЛЯ МУЩИН

Від ряду літ много людий з робітничої кляси, приходить до мого офісу. Я є

СПЕЦІЯЛІСТ

від секретних мужеських недуг. НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ. Лічу по низьких цінах і доставляю ліків. Прийдіть вперед до мене, а ощадите гроші, час і позбудетесь болів. ПРАКТИКА УДОСКОНАЛЮЄСЬ. По першій візиті можу розповісти про Вашу недугу, як довго вона буде, і скільно буде коштувати лічене. — В моїм офісі говорять у Вашій мові. 21—

DR. BRYAN,
333 EAST 17th ST., NEW YORK, N. Y.
Офіс отворений до 8-ої год. вечером, в неділі перед полуднем.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ НЕБУВАЛОЇ ОФЕРТИ, БО ЛИШЕ ЧЕРЕЗ СЕЙ МІСЯЦЬ ПРОДАЄМО СІ ВАРТІСНІ РІЧИ МАЙЖЕ ЗА БЕЗЦІН!

1) Сей прегарний ГОДИННИК (12 сайз) є ґолд-філд, ҐАРАНТОВАНИЙ НА 25 ЛІТ, посідає подвійні криті коверти, дуже гарно викінчений, малого формату, машинерія у нім чисто нікльова, має 15 камінів. Хід має дуже чистий і голосний, ніколи не пізнить ні одної мінути. Сі годинники є добре випробовані ще перед відсиланєм і ми є певні, що хто їх купить, то буде ним вдоволений. Писемну ґаранцію висилаємо кождому купуючому. Сі годинники по шторах продають по $25 а у нас в сім місяци дістанете „голсейл прайс" ще менше як за половину, т. є. за **$9.98**

2) Золотий ланцушок дворядовий „Голд філд", ґарантований на 25 літ, всюди инде продає ся по $4.00 а ми даємо цілком даром до сего годинника.

3) Компас, який показує полудне і північ: продає ся всюди инде по $1.25 а ми даємо даром до сего годинника.

4) НОЖИК. Сей прегарний ножик другі фірми продають по $1.50 і по $2.00 а ми даємо його цілком даром до сего годинника.

Тепер Ви самі обрахуйте, що сей товар коштує а за яку ціну ми постановили продавати через сей місяць. Подумайте над тим, кілько Ви своїх гроший заощадите лише на одній з сих річий. Правда, що Ви купуєте годинники всюди а так тано нігде не дістанете як у нас та ще даємо так богато презентів до сего годинника. Отже коли хочете мати за свої гроші добрий товар і ґарантований, то ордеруйте лише у нас і памятайте, що та оферта є добра лише через сей місяць. Тож не відтягайте з дня на день, щобисьте пізнійше не жалували. Ми є певні, що хто у нас купить ті річи, то подякує нам. Наша фірма є добре знана по цілій Америці і Канаді. Ми нинька маємо сотки тисяч подяк від наших костумерів і кождому можемо доказати листами. Колиж хочете мати щось доброго і відповідного, спробуйте, а ми певні, що не пожалуєте і подякуєте нам за наш товар і скору услугу. Не жадаємо від вас наперед готівки лише витніть той купон і зашліть в почтових марках всего 40 цнт. на пересилку товару а гроші тоді зложите як отримаєте товар. Памятайте, що та оферта триває лише через сей місяць. Тож не відкладайте з дня на день, але сейчас замовляйте. Пишіть на адресу: 31ч—

INTERNATIONAL WATCH CO., 1926 W. Huron St., Dep. XX, Chicago, Ill.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман, який лічить успішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нерок. Ревматизм, секретні недуги і всї хороби крови і скірні вилічить в як найкоротшім часї так, що не потребуєте переривати своєї роботи. Хоробу матиці лічить без операції.

Його офіс має нову машинерію до баданя і лічення хороби. Він також уживає X-Ray машини яка є необхідна для лікаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати чи можна вилічити чи ні, позаяк невилічимої хороби він неберсь лічити. 1—12

Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділі від 10. рано до 2. поп. Голосіть ся особисто, бо почтою не лічу. Можете говорити по українськи.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА ЛИШЕ НА КОРОТКИЙ ЧАС!!!

ХОЧЕТЕ МАТИ ДОБРИЙ ГОДИННИК? І заощадити половину своїх гроший, то купіть собі у нашім складі отсей золотий годинник, який тут бачите на образку. Він є чисто золотий, ґолд-філд, і ґарантований на 25 літ, критий подвійними ковертами і дуже гарно викінчений. Посідає найліпшу швайцарську машинерію на 21 камінів, хід має чистий, так аж дзвонить і нігде не опізнює ані одної секунди, а се тому, бо кождий з наших годинників є випробований і досконало урегульований ще перед висилкою з фабрики. Кождому поручаємо сей годинник, бо він одиноко є узнаний за найліпший від усіх. Ми уже дістали сотки тисяч подяк за него. Єсли Ви його купите, то з певностию нам подякуєте. Він віддасть Вам добру услугу через ціле ваше житє, і то за такі малі гроші. У шторі він коштує $18.00 а у нас може його набути кождий по фабричній ціні, по такій як продаємо до шторів, то є всего за $8.75. Писемна ґаранція на 25 літ, в додатку до годинника дамо отсей дворядовий грубо позолочуваний ланцушок, який в шторі коштує $4.00. Хто замовить у нас годинник враз з ланцушком, дістане те все комплїт за $9.75. Користайте з нагоди, бо така велика оферта дуже мало коли трафляєть ся. При замовленю не посилайте нам гроший, лиш витніть се оголошенє, вложіть до листа 25 цнт. в почтових марках на пересилку, а за товар гроші зложите аж тоді як Вам почта доручить. УВАГА: Памятайте, що тут нічого не ризикуєте! Ми висилаємо товар тойсамий який тут описуємо і то під ґаранцією. Вразї невдоволеня просимо повідомити нас, а ми справу сейчас радо залагедимо. Замовленя шліть ще нині на адресу: 31ч

WHOLESALE WATCH CO., 627 N. Green St., Dept. 15, Chicago, Ill.

225 ДОЛЯРІВ ЗА АКЕР — МАЛІ ФАРМИ

В однім акрі є 16 лотів за 225 долярів.

ПРИ ВЕЛИКІМ ФАБРИЧНІМ МІСТЇ НЮ БРОНСВІК, Н. ДЖ., 50 МІНУТ ЇЗДИ З НЮ ЙОРКУ. ЗЕМЛЯ ДУЖЕ ПЛОДОВИТА; СТРІТКАРИ І ЗЕЛІЗНИЦІ БЛИЗЕНЬКО. ЛИШЕ $10.00 ВПЛАТА А ПО $5.00 МІСЯЧНО НА СПЛАТУ. — Близші інформації уділяє:

R. WINOGRONSKI,
208 BROADWAY, Room 3, NEW YORK, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ЛИС МИКИТА

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького переробив Іван Франко. — Ціна 40 центів.
Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА НА КОРОТКИЙ ЧАС.

Гарний фоноґраф, з трубою або без труби, з 20 піснями, один альбом і тисяч шпильок лише за $17.50. Задаткуйте $2.50 а решту заплатите при дорученю Вам машини. Для Нюйоркчанів продаємо машини на сплати.

Склеп отворений від 9. рано до 10. вечер кождого дня, а також в неділї і сьвята. Пішліть по наш безплатний катальоґ.

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
310 Grand St., D. Sv. New York, N. Y.

ПЕРША ГР.-КАТОЛИЦЬКА РИЗНИЦЯ В АМЕРИЦІ І СКЛАД ИНШИХ ЦЕРКОВНИХ РІЧИЙ.

Маю на складі Чаші, Пушки, Хрести, Лямпи вічні, Хрести процесійні і т. д. — Маю Плащениці і образи до іконостасів. — Ризи виробляю від $20.00 почавши. — Стихарі Ілітони, Ручнички, Обруси, хоругви першої кляси. Образи прекрасно ручно мальовані, Фани братські. — Гафтую ручно образи і золоті букви. — Відзнаки Братств. — Все на складі: Сьвітло, Ладан, Угол, Вино, Олива і т. п. — Принимаєсь замевленя на Іконостаси,Ківоти і т. п. — Що до виконаня роботи, прошу удаватись з довірєм, понеже я була занята довші літа в Ризниці Самбірській в Галичині. — За дотеперішнє довірє і уланс моєї праці складаю сердечну подяку так Всеч. Отцям як і Хв. Комітетам церковним і поручаюсь ласкавим зглядам Всеч. Сьвященства на будуче. 31,4 7

ЗОФІЯ ОЛЬШАНСЬКА
340 E. 17th Street,
NEW YORK, N. Y.

ЛИШЕ $10 НА ЗАВДАТОК

Продаємо лоти відповідні на бизнес, положені при фабриці на передмістю окружного міста, близько своїх людий. Депозит $10.00, решту на сплати. Пишіть за усліями і подайте час Вашого приїзду для огляненя сих лотів на наш кошт до: 31-33

MANAGER, Room 227,
119 Nassau St., New York, N. Y.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ реґулює В 24 ГОДИНАХ
Кожда галка має напись з MIDY
Уникайте підробів

Мущини

БЕЗ ОГЛЯДУ НА РІД ВАШОЇ НЕДУГИ або її застарілість, Ви будете вилічені, і тому памятайте

ДОКТОРА МУЛІНА.

Старий і повний довіря спеціяліст з 36-літною практикою вилічить Вас зі всего, коли лише Ви є вилічимі. Спеціяліст усіх мужеських недуг, правдивий приятель робітничої кляси. — Порада безплатна. 25-38

Години урядові: від 9. рано до 7. веч., в неділї від 10. до 3.

409 FOURTH AVE., PITTSBURGH, PA.
(напротив почти).

Позір! Даром! Позір!
ПОВНИЙ МІХ СЬМІХУ.

ПОПУСТИ ПАСОК, бо пукне від сьміху, як ти будеш читати наш катальоґ, в якім кождий знайде щось для себе цікавого і дуже пожиточного тай сьмішного, що хоч пукай від сьміху.

Пиши сейчас — богато не думай, щоби не забракло. Ліпше скорше як запізно. Отже пиши: 31ч10

UNION NOVELTY CO., Dept. 13,
670 N. Carpenter St., Chicago, Ill.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

С. М. КАУФМАН

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.

При лїченю уживає електричних машин X-RAY. 79-

Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.

Читайте українські книжки і ґазети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МОДНІ УБРАНЯ

Купуйте прямо у фабриканта і защадіть сю надвишку, яку Ви мали би заплатити в звичайнім склепі. Маємо все на складі готові „ренкоти" і убраня. Маємо сталий відділ для шитя убрань на замовленя. Наш запас сукна є великий; між тим маємо много звоїв сукна з Австрії. Наш склеп є отворений кождого дня в тижни і в неділї до 9-ої год. вечер. Відвідайте нас, заки підете до других. Ручимо за вдоволенє, в противнім случаю звертаємо гроші. 3000 наших костумерів готові розказати Вам про нас.

S. LEVINE, 16ч53
471 Clinton Ave., N. Rochester, N. Y.

ЧУДОВА НОВІСТЬ!

СЛАВНИЙ МАҐНЕТИЧНИЙ ПЕРСТЕНЬ!

Ви, Ваша жена, брат, сестра і кождий чоловік повинен носити сей чудотворний перстень маґнетичний, бо він поможе Вам в ріжних хоробах і долеглостях. Поможе Вам сейчас в болях ревматизму, костий, рваня, кольок, очистить біль крови, а також поможе на біль голови і всілякі ревматичні хороби. Сей ґарантований перстень є дуже гарний і виглядає як би з найлучшого золота. Сей маґнетичний перстень заощадить Вам много гроший, які видасть ся на ріжні ліки. Не посилайте гроший, тільно возьміть кусник паперу, змірийте грубість Вашого пальця і зашліть до нас а коли Вам його доручать — тоді заплатите $2.25, а коли поносите його 30 день, тоді переконаєте ся самі о великій вартости та заслугах сего перстеня. Вразї невдоволеня, відішліть його нам а ми вернемо всі видатки. Спішіть ся, бо в короткім часї будемо продавати по звичайній ціні, се є $4.00. Хто надішле нам ордер (замовленє) на сей перстень, сей одержить в премії від нас: сей чудний апарат, за помочию котрого не то тіло але навіть кости видають ся проникаючі. Проте розважте добре яку то користь будемо мати з того перстеня а яку втїху і повно жартів з сего апарату. 31ч10

ЧЕРЕЗ КОРОТКИЙ ЧАС ЛИШЕ **$2.25**

UNION NOVELTY CO., Dept. 12,
670 N. Carpenter St., Chicago, Ill.

DR. RICHTER'S Pain-Expeller.

найуспішнійший лік проти РЕВМАТИЗМА, БОЛІВ, ПАРАЛІЖА, СУСТАВІВ І МЯЗІВ.

Оригінальні пачки мають опаковане як побіч подано.

Не беріть пачок, які не мають нашої торговельної марки якора.

Фляшочки по 25 і 50 центів в аптиках і впрост від фірми.

F. AD. RICHTER & CO.,
74-80 Washington St.,
NEW YORK, N. Y.

МУЩИНИ

Навіть тії, котрі лічились деинде не осягнувши успіхів

ПРИХОДЯТЬ ДО МЕНЕ
БО Я ДАЮ ПОМІЧ

скоро і за малу ціну, у всіх секретних і хронічних недугах мущин, як прим. ЗАКАЖЕНЄ КРОВИ, ОПУХНЕНЄ ЯДЕР, ЗАПІР, ОСЛАБЛЕНЄ МІХУРА, ВТРАТУ СИЛ, БОЛЇ КРИЖЕЙ і всї инші заразливі недуги.

ВІДВІДИНИ І ПОРАДА ДАРОМ.

Послугуюсь найновійшими методами як прим. Проф. Ерліха 606 і 914, Нео-Сальварсан, Гонореа Вакціне і Ревматік Филакоген, які ґарантують певний успіх без втрати часу у Вашій праці. 25

DR. HANNEN,
СПЕЦІЯЛІСТ
146 E. 14th St., NEW YORK, N. Y.

Години урядові: щодня від 9. рано до 8. веч., в неділї і сьвята від 10. рано до 2. веч.

ПРОТИ РЕВМАТИЧНИХ БОЛІВ, СЦІЯТИКИ, ЛОМБАҐО І Т. И. УЖИВАЙТЕ

Magic Oil

10 І 25 ЦНТ. ЗА ФЛЯШОЧКУ.

До набутя у всїх аптиках або дістанете почтою у 27ч39

BLUE CROSS CHEMICAL CO.
209 Pearl St., New York.

DR. LEWIS,
СПЕЦІЯЛІСТ
МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ

Моя 20-лїтна практика і застосованє всіх найновійших метод як пр. проф. Ерліха 606 і 914, Лімфи і Серум, вилїчує недужих без втрати часу. Коли маєте закаженє крови, занин сил, слабий міхур, болї в плечах або яку иншу недугу з причини зараженя, порадьте ся мене ще нині.

ОТЯГАНЄ Є ВСЕ НЕБЕЗПЕЧНЕ.

ГЕМОРОЇДИ І ПРОПУКЛИНУ

лічить без операції і без втрати часу. Позбудьте ся недуги і приверніть собі здоровлє завдяки моїй новій методі.

ПОРАДИ ЛІКАРСЬКІ БЕЗПЛАТНІ.

DOKTOR LEWIS
749 SIXTH AVE., NEW YORK, N. Y.
між 42. а 43. ул. Урядує від 9—8 щодня, а в неділї від 10. до 2. попол. 21

Читай Читай

„Прошу прислати менї 2 електричні паски мужеські. Залучаю на завдаток $1.00, решту заплачу при одержаню річий. Моя адреса: George Hnozdecky, 162 Valley St., Lawrence, Mass.".

„Перед місяцем я набув від Вас 3 паски — один жіночий а два мужеські. Сі люди є дуже вдоволені з них і висказують Вам свою подяку. — Андрій Медешко".

Подібні листи приходять до мене зі всїх сторін Америки. Чому зволікати? Чому довше терпіти? Нащо ждати АЖ ВАМ ПОГІРШИТЬ СЯ? Коли Вам потрібно паска, пришліть 25 цнт. на почтові видатки і опакованє, а я Вам вишлю сейчас пасок який схочете. Як Вас вдоволить, при відбираню з почти, заплатіть $2.95 почтареви, а мій пасок незвичайної лїчничої сили остане Ваш. За ЖІНОЧІ паски заплатіть на почті о 50 цнт. більше. Не зволікайте довше, бо робітник і матеріял дорожіє. Ціни вкоротці підскочать, а я не дам лихого товару задля удержаня низької ціни. — Адреса: 26сч—

A. P. OWENS, Dep. E.,
100 Quincy St., Brooklyn, N. Y.

$4.95 ПОЗІР! ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ

постановилисьмо випродати значне число машин до писаня, лише за пів ціни. Ся новопатентована машина до писаня, на якій можете писати всілякі листи і рахунки, вона заступить вам 50-долярову машину і на все будете мали в дома вигоду. Ся машина коштує $15.00, а у нас протягом сего місяця дістанете сю новопатентовану машину по зниженій, то є по фабричній ціні, лиш за $4.95. Користайте з нагоди, бо ся велика оферта є лише на короткий час. Витніть се оголошенє і вложіть до листа 25 центів в почтових марках яко задаток, а решту допатите як Вам машину доручать. Замовленя шліть сейчас на адресу: 16ч —

RUTHENIAN TYPEWRITER CO.,
627 N. Greene St., Dept. 206, Chicago, Ill.

ROBERT LEWIN & COMPANY,

14 Smithfield Street, Dept. L. Pittsburgh, Pa.
Напротив „Мононґагеля Гавз".

ЗАЛОЖЕНА РОКУ 1872, ПЕРЕД ЗВИШ 43 РОКАМИ.

Стара славна фірма, де кождого добре обслужать. Найлучшої якости горівки, вина, лікери, розаліси і др., по найнизших цінах. Замовте собі на пробу, а ручимо, що будете вдоволені. Пишіть за цінником. Ми Вам сейчас вишлемо, як тільки його зажадаєте.

Тут подаємо деякі ціни товарів найлучшої якости, з яких Ви певно будете вдоволені:

	ЗА ҐАЛЬОН
Добра стара червона або біла горівка	*$1.50—2.00—2.50—3.00*
Арак	2.00—2.50
Добрий старий темний рум	2.00—2.50—3.00
Теркелиця	2.50—3.00
Добра расковиця або анижівка	1.50—2.00—2.50
Боровиця	2.00—2.50
Сильний алькоголь	3.00—3.50—4.00
Угорська сліовиця	2.50—3.00
Добра стара бренді	2.50—3.00
Бренди (з яблок або бросквинь)	2.50—3.00
Добре старе вино	1.50—2.00—2.50
Др. Алтерс гірке вино (старе)	2.50

Памятайте, що ми оплачуємо експрес або фрейт від всїх замовлень на $5.00 або висше. Вишліть гроші на моніордер, в реджістрованім листї або чек. Хочемо, щобисьте тільки раз спробували а ручимо, що будете нашим сталим костумером. Замовленя висилайте на повисше подану адресу.

54ч— ІВАН ГОРНЯК, управитель чужинецького департаменту.

ПОЗІР УРЯДНИКИ ВСЇХ ТОВАРИСТВ І БРАЦТВ!

МИ Є ГОЛОВНИМИ ФАБРИКАНТАМИ УКРАЇНСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ ПРАПОРІВ, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ЕМАЛЬОВАНИХ ВІДЗНАЧОК, ШАПОК, ПЕЧАТОК СТАЛЕВИХ і т. д.

Виробляємо отсї річи з ЛІПШОГО МАТЕРІЯЛУ ЛІПШЕ І ПО ДЕШЕВШИХ ЦІНАХ як декотра фірма в Злучених Державах.

Не замовляйте нічого для Вашого Товариства доки не оглянулисьте наших взірців і доки не довідаєтесь наших цін. 7ч—

Пишіть ще нині чого Вашому Товариству треба а ми сейчас пришлемо Вам наш катальоґ і стінний календар з року 1917 безплатно.

На всїх запитах і листах прибийте печатку товариства та засилайте на адресу:

Eagle Regalia Co.,
115 Nassau Street, NEW YORK, N. Y.

АНДРІЙ БОРОХА.

ДЕ ТИ, АДАМЕ?

—o—

„Де ти, Адаме, де ти,
Блудний сину Бога?
Чи не знаєш, яка твоя
До цілі дорога?

„Адаме, де ти, Адаме?“ —
Знов Бог відізвав ся —
„Чиж боїш ся правди Бога,
Що в листє сховав ся?“

„Чиж думаєш, марне листє
Скриє тя від Бога?
Деж тепер пійдеш, Адаме,
Де твоя дорога?

„Ти проміняв закон правди,
Зневірив ся мені,
Мою працю спроневірив,
Віддав сатані.

„Сам я Господь сотворив всьо,
Ти син є мені,
Так чогож ти, блудний сину,
Вволив сатані?

„Деж пійдеш тепер, Адаме,
Де твоя дорога?
Ти сатані віддав рай,
Рай, даний від Бога.

„Ти сатані віддав рай,
Рай, даний від Бога,
Та винуєш свою жінку,
Що її намова?

„Сатана міг як лиш хтіти
Її намовляти,
Хоч вона й не мала права
Яблока зривати.

„Тобі лише, сину мій,
Кладу в тім провину,
Що проміняв ти свій рай
Бісовому сину“.

За нерозум, нерозвагу
Господь їх скарав,
Бо і Адама і Еву
Із раю прогнав.

Вигнав Адама з раю
Між терне й каміне,
Щоб навчив ся він в біді
Про раю значінє.

Щоби знав, як гірко є
На хліб працювати,
Та щоби знав, як даром
Працю віддавати.

Бідний Адам на вигнаню
Тяжко гарував,
Я як лиш трохи дороби ся,
Там чорт знов ся вихав.

Його працю чорт все любить,
В кулак ся сьміє,
Що працює дурний Адам
Лише для біди.

І чому воно так діє ся,
Хто-б то всьо вгадав?
— Бог з Адамом помилив ся,
Науки не дав.

Тож і ви, батьки родини,
Про се памятайте:
Перше школу ніж майно
Своїм дітям дайте.

Бруклин, Н. Й., 1. марта 1917.

НА СКРЕНТОНСЬКІЙ НАРАДІ.

—o—

Надійшла зима прекрасна
Малосніжна, тиха, ясна;
Ниви вбрались в сніжний цьвіт;
Що жие, мов в сні дрімає.
Часи добрі споминає
Із давних минулих літ.

Скрізь спокійно, тихо, сумно,
Мов жите сховав хто в трумно,
Тишина така царить;
Лиш на Аліф Стріт в Скрентоні
В чорносотенним хоромі
Рух великий, аж кипить.

Генеральний гершт від штабу,
Що в свою могучу лабу
Чорних сотень взяв провід,
Пише письма, розсилає,
На нараду закликає
Весь, увесь зрадницький рід.

Заворушились мов пчоли
Всі прихильники крамоли
Й заревіли в один мах:
„Пійдем разом всі юрбою
На великий день розбою,
Й зі „Свобoдян“ зробим крах!“

Гнів пройшов усіх без тями;
Всі Бриськи із Арканами
Затрясли ся на той час,
А начальник того „сполку“
Самий Швайцар із Ню Йорку
Усьміхнув ся на той раз.

„Коби рада тільки живо,
Я буду збирати жниво
В царстві моїх всіх кирінь;
А як дам я „Свободянам“
Аргументом своїм пяним,
То їм відразу амінь!

„Чорт їх матери у серце!
Поматеили вже реберце,
Неодин напхали рот;
В усіх грошики в кишени,
А тут пусто часто в мене...
Від чогож я патріот?“

Так міркуючи з собою,
Гордий Швайцар бородою
З задоволеня потряс,
І „сьвятої справи“ ради
Він до Скрентон на наради
Таки вибрав ся сейчас.

А в Скрентоні вже від давна
Пропаганда велась явна
Ратувати хрунський рід;
Нові хрунства і крамоли
Засівать на нашім поли
Поміж український цьвіт.

Академіки зелізні
І Сам-Мошки й Бриськи грізні...
У тих Юдів один дух,
Бо за Юдин гріш поганий
Укладають зради пляни,
Як здавить народний рух.

Але що то і казати,
Шкода лиш папір псувати
І займати труд і час.
Патріоти тоті славні
Се хруні безличні, явні,
Що сьміють ся з наших мас.

Наспів час нарад в Скрентоні,
Сидить Швайцар мов на троні
Очи у діл попустив,
Зіжив у гору чуприну,
Ще пождав одну хвилину,
А відтак заговорив:

„Все минуло ся, як мрія...
Колись був я як лелія,
Колись я шампанував,
Та часи тоті минули,
Тисячки... ся розминули,
А тепер я дурнем став.

„А і нині тут я ланець,
І запроданець, поганець
Перед вами я стою;
Я не маю вже де спати
І нема нiщо продати,
Всьо продав вже... й честь свою!

„А в „Нерідній (нашій) Воли“,
У фінансовій недоли,
Грошиків уже нема,
Тож які для нас дороги? —
Тра здобути ті пороги,
Де Союз і „Свобода“!...

„Тоді булиб шнапси, пиво
І перекуска, мясиво
І щеб що там „Роял“ мав;
Із Сам-Мошком я поспору
З гори пиво, мясо з долу
Наче лис я-б замітав.

„Тоді булоб повно блага,
Булаб шинка, дриглі, брага,
Я, Сам-Мошко з Свинюком
Лиш ходилиб собі гордо...
А так що, о бідна мордо,
Що-ж нам діяти разом?“

„Швайцар! Гов! Надія в Бозі,
Ось рублі уже в дорозі;
В них лиш сила на врага!“
Так сказав Свинюк зелізний,
Покрутивши нос грізно.
„На „Свободу“ йдем! Урра!“